

ת"פ 2547/08/16 - מדינת ישראל נגד יצחק כהן - בעצמו

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 2547-08-16 מדינת ישראל נ' כהן

בפני בעניין: כבוד השופטת דנה מרשק מרום
מדינת ישראל - באמצעות פמ"מ וע"י עו"ד
נעמה תור-זאבי

המאשימה

נגד

יצחק כהן - בעצמו וע"י עו"ד גיא עין-צבי

הנאשם

גזר דין

1. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בביצוע עבירה של **יידוי אבן לעבר כלי תחבורה** לפי סעיף 332א(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 [להלן: "חוק העונשין"].

2. מהכרעת הדין מיום 27.3.19 ומהחלק הכללי של כתב האישום עולה, כי בין החודשים ספטמבר - אוקטובר 2015, בעקבות המצב הביטחוני ששרר בישראל, התקהלו במקומות שונים ברחבי הארץ עשרות אנשים אשר התפרעו וגרמו להפרות סדר ומהומות.

על רקע פיגוע ירי שאירע ביום 2.10.15 סמוך לכפר בית פוריק, ומחשש לתגובת נגד של "תג מחיר", הוצבו כוחות משטרה במקום וכן באזור צומת תפוח על-מנת למנוע הסלמת המצב ולמנוע כניסתם של יהודים לכפר הערבי יאסוף.

באשר לנאשם עצמו, הרי שהוא הורשע בעובדות כתב-האישום ולפיו, ביום 2.10.15 בשעה 15:20 לערך, בכניסה לכפר תפוח, עמד ביחד עם אחר (בשם חיים אשכנזי) על הגבעה בצד הכביש המוביל לכיוון כפר תפוח. באותה העת, חלף במקום רכב עם לוחית רישוי פלסטינאית אשר נסע מכיוון צומת תפוח לכפר יאסוף. בשלב זה, עמד הנאשם סמוך לכביש, החזיק בידו אבן ויידה את האבן לעבר הרכב, אשר נמלט מהמקום. נקבע כי בהתנהגותו, סיכן הנאשם את בטיחות הנוסעים ברכב.

טיעוני הצדדים

3. ב"כ המאשימה ציינה כי בחקירתו שמר הנאשם על זכות השתיקה, ובהמשך כפר במיוחס לו, נשמעו כל הראיות - כך שלמעשה אין מצדו כל לקיחת אחריות. כמו כן, לא התבקש ולא הוגש תסקיר שירות מבחן, אשר ייתכן והיה מאפשר להעמיק במניעים שעמדו ברקע ביצוע העבירה ובתהליכים שעבר הנאשם.

ב"כ המאשימה טענה למתחם ענישה שנע בין שמונה חודשי מאסר בפועל ועד 24 חודשי מאסר בפועל, ועתרה למקם את העונש באמצע המתחם על רקע האמור לעיל, בנוסף למאסר על תנאי וקנס.

לגישתה, מדובר בעבירה של הקמת סיכון, כך שקיימת חשיבות משנית לנתונים עובדתיים כמו כמות החפצים שהושלכו או אלו שפגעו בפועל, אם לאו. הזכירה, כי בהשלכת אבן בודדת קיים סיכון פוטנציאלי משמעותי שכן, כאשר אדם משליך אבן לעבר רכב שנוסע, עליו לצפות כי מעצם הבהלה הנהג עלול לאבד שליטה ולגרום לתאונה, ומכאן החשיבות בהטלת עונש של מאסר בפועל על מעשים כגון דא.

ב"כ המאשימה הפנתה להנחיית פרקליט המדינה הרלבנטית (מספר 2.19), במסגרתה קיימת מדיניות לעתור להטלת עונשי מאסר בפועל, בשל הפגיעה בערך חברתי, לרבות בעניינם של קטינים. לגישת המדינה, יש ליתן משקל להרתעת הרבים בהקשר לביצוע עבירה זו, כדי שחלילה לא תהפוך לצורת ביטוי לגיטימית של תחושות תסכול כאלה ואחרות.

4. ב"כ הנאשם ביקש לשכנע, כי המדובר בתיק עם נסיבות חריגות. גם אם העובדות מקימות ברמה הדווקנית עבירה לפי סעיף 332(א)(א) לחוק העונשין, הרי שלא נמצא מקרה דומה בפסיקה של ידיו אבן בודדת מידי אדם אחד שלא בחבורה, כשלא נפגע רכב ואין מתלונן. נתונים אלו מביאים לכך, שהמדובר באירוע המצוי ברף חומרה נמוך ביותר, אשר התרחש לפני שלוש שנים ומחצה, יום למחרת הרצח של בני הזוג הנקין ז"ל, שנרצחו לעיני ילדיהם, ובעקבותיו הפגנות בשטח.

על פי עדי התביעה והמיוחס בכתב האישום, הנאשם נמצא במרחק של מטרים ספורים מהרכב, והאבן הושלכה מעל למסלול הנסיעה של הרכב שהיה לכל הפחות בנסיעה איטית. אשר לפוטנציאל הסיכון, האבן פגעה בצד הרחוק של הכביש, ובאשר לפוטנציאל הפחד או בהלה של אותו נהג, אין בתיק כל ראיה לכך. בכל מקרה, על רקע מכלול הנתונים, פוטנציאל הסיכון נמוך משמעותית כאשר מדובר בנסיעה איטית. בנוסף, קיים הבדל בין ידיו אבן בודדת שמסלול המעוף של האבן הוא מעל רכב, לעומת מקרה של השלכת בקבוק תבערה לעבר רכב שנוסע במהירות, וכמובן שיש בכך כדי להשפיע על קביעת מתחם העונש ההולם, במיוחד כשאינן נמצא מתלונן.

גם אם מדובר בכתב אישום שהוגש לבית המשפט המחוזי, בראי של השיקולים לעונש, עובדות האירוע מקיימות את אותה המסגרת של עבירת הפרת סדר ושל התנהגות פסולה במקום ציבורי, כאשר פוטנציאל הסיכון הממשי נמוך מאוד.

לאור הנתונים הייחודיים, טען הסניגור למתחם עונש הולם שתחילתו במאסר מותנה וסופו בסביבות 10 - 12 חודשי מאסר בפועל.

העבירה בה הורשע הנאשם נולדה על רקע גל של ידווי אבנים שפקדו את המדינה, ובצמוד להוראת החיקוק החדשה, נקבעה כהוראת שעה ענישת מינימום שלא חודשה וחלפה מן העולם. לטענת הסניגור, יש לכך חשיבות הן מבחינת היקף המעשים, הן מבחינת המסר שהמחוקק מבקש להעביר באמצעות רמות ענישה שהוא קובע.

הנאשם נטול עבר פלילי, כבן 28, שירת שירות צבאי מלא כלוחם בחטיבת כפיר, ממנו שוחרר במרץ 2014, ומאז האירוע התחתן (לפני שנתיים וחצי) והוא אב לשני תינוקות. הנאשם מפרנס את המשפחה, עובד בהקמת פרגולות, ומגדל עם אשתו את ילדיהם. עברו של הנאשם והתנהלותו לפני ואחרי האירוע אינם מעידים על אדם שאימץ לעצמו דפוסי חשיבה והתנהגות עברייניים.

ענישה בדרך של מאסר בפועל אינה מתאימה, ובחלוף זמן כל כך משמעותי מאז המעשה, כשהנאשם נמצא בכל מקרה במקום אחר בחייו, הוא מיושב ועובד במקום עבודה מסודר ובעל משפחה, גם ענישה בדרך של עבודות שירות תגרום לנזק משמעותי לנאשם ולמשפחתו.

5. בדברו לבית-המשפט, מסר הנאשם שיש לו שני ילדים והוא מבקש להתחשב בו.

דין והכרעה

6. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בסעיף 40ג(א), לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

7. הנאשם השליך אבן אחת לעבר רכב פלסטיני שנסע במקום בו היו כוחות ביטחון נוכח הפרות סדר צפויות, ובמעשיו פגע בערך החברתי המוגן שעניינו פגיעה בשלום ציבור הנוסעים וביטחונם:

"אבנים - פגיעתן רעה, והמיידה אותן יכול רק לשער את מידת הפגיעה, העלולה להגיע חלילה כדי מחיר דמים, והיו דברים מעולם..." (ע"פ 8639/13 אלדבס נגד מדינת ישראל [17.3.14], פסקה יג).

וכן:

"אוסוף ואומר, כי שמה של העבירה - 'סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה' - מעיד עליה; הרי משליך האבן אינו יודע מה תהא תוצאת מעשהו, האם תפגע האבן בפח הרכב ותטיל אימה בלא נזק פיסי לאדם, למצער, או האם תיפול על הכביש ולא תגרום נזק, או שמא תחדור בעד השמשה ותקפח חיים או תפגע קשות." (ע"פ 4080/06 פלוני נגד מדינת ישראל [10.1.07], פסקה ד(2)).

8. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין, ייאמר, כי אני מקבלת את גישת המאשימה לפיה אמנם יש להתייחס לנתונים העובדתיים של המקרה דנן, אך השאלה אם

הנאשם השליך אבן אחת או שתיים ומאיזה מרחק, היא שולית כשעסקין בפוטנציאל הנזק המצוי בלב ליבה של העבירה בה הורשע הנאשם.

כפי שקבעתי בהכרעת-הדין, הנאשם הורשע בחלופה הקלה יותר של סעיף 332א, סעיף אשר נכנס לתוקף במסגרת תיקון 119 לחוק העונשין ביום 20.7.15, נוכח הצורך להילחם בתופעה של יידוי אבנים לעבר אזרחים, כוחות ביטחון וכלי תחבורה בנסיעה, בנסיבות שבהן לא היתה כוונה מיוחדת לפגוע בנוסעים - אלא, למשל, במסגרת התפרעות כללית והפרות סדר, בדומה לעניינו של הנאשם.

9. ב"כ הנאשם טען כי הימצאות הנאשם מרחק קטן מהרכב, שהיה בנסיעה איטית, מפחית את פוטנציאל הסיכון במעשיו של הנאשם המצויים ברף חומרה נמוך. איני מקבלת גישה זו של ההגנה, ובכל מקרה זו לא הוכחה. ניתן לטעון, שדווקא נסיעה איטית מגדילה את הסיכוי של זורק האבן לפגוע ברכב, וכשנהג רכב מצוי במהלך סיבוב פרסה קל יותר לאבד את השליטה ברכב ובכך להעמיד את הנוסעים בסיכון ממשי.

בכל מקרה, אכן לא הוכח כי נגרם נזק כתוצאה מיידוי האבן על-ידי הנאשם לעבר הרכב עם לוחית הרישוי הפלסטינאית, גם בהעדר מתלונן שמסר גרסה, וכמובן שיינתן לכך משקל בעת קביעת המתחם, אך לא כשיקול עיקרי.

ניתן ללמוד מהחלק הכללי נסיבה לחומרה והיא עיתוי ביצוע העבירה, שכן האירוע התרחש ביום בו הוצבו כוחות בטחון במקום על מנת למנוע הסלמה של המצב על רקע מותם הטראגי של בני הזוג הנקין ז"ל, והנאשם בחר לבטא את מחאתו בדרך מסוכנת חרף נוכחות כוחות הבטחון בזירה טעונה ממילא.

10. לעניין מדיניות הענישה הראויה, יאמר באופן כללי כי:

"בית משפט זה עמד לא פעם על החומרה הרבה הטמונה ביידוי אבנים לעבר מכוניות נוסעות ועל כך שמדובר בתופעה עבריינית מסוכנת אשר ככלל מחייבת הטלת עונשי מאסר ממשיים... לטענת המערער בית המשפט קמא לא התייחס בגזר דינו לעובדה שמעשיו לא גרמו נזק, ואולם כבר נפסק כי בשל פוטנציאל הנזק הטמון ביידוי אבנים לעבר מכוניות נוסעות והעובדה שלא נגרם נזק בפועל, אף שהיא נושאת משקל בגזירת הדין, אינה גורעת מחומרת המעשה עצמו..." (ראו בע"פ 2432/15 עיסא נגד מדינת ישראל [2.7.15], פסקה 6).

11. לצורך קביעת מתחם העונש ההולם עיינתי בפסיקה שהוצגה על-ידי ב"כ הצדדים ובפסיקה נוספת, ואציין את המרכזיים שבהם:

ע"פ 5555/09 הייב נגד מדינת ישראל [7.1.10]: המערער המתין עם אחרים בצומת לרכב שסיעם לבתיהם, ומשהבחין ברוכב קטנוע השליך המערער אבן לעברו. המערער, כבן 20, הודה והורשע

בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(3) לחוק העונשין(הוראת החיקוק המחמירה יותר, בטרם התיקון). מהתסקיר עלה, כי המערער קיבל אחריות למעשיו וטען כי מדובר במשובת נעורים, אולם לא הצליח להתחבר לפגיעה הפוטנציאלית בקורבן ולא הביע אמפתיה כלפיו, ושירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו.

המערער נדון לשנת מאסר בפועל וערעור על חומרת העונש נדחה כשנקבע, כי מאחר והמערער אינו היחיד החוטא בעבירות מסוג זה, ולאור הצורך להרתיע את הרבים, נכון עשה בית-משפט קמא כאשר כלל רכיב של מאסר בפועל בענישה.

ע"פ 4180/16 **אחמד אבו נג'מה נגד מדינת ישראל** [8.9.17] (הוגש על-ידי ההגנה): המערער הודה במסגרת הסדר טיעון ביידוי אבן לעבר כלי תחבורה לפי סעיף 332א(א) לחוק העונשין. המערער, מתחת לגיל 21 בעת ביצוע העבירה בעת האירוע, יידה אבן לעבר רכבם של מאבטחים שביצעו סיור רכוב בשכונת נוף ציון שבסמוך לשכונת ג'בל מוכבר בירושלים, וזו פגעה בחלקו האחורי של הרכב וגרמה לשקע בפח הרכב כשהמערער טען כי זרק את האבן לעבר רכבם של המאבטחים גם בשל אופן נסיעתם המסוכן לכאורה בתוך השכונה.

המערער נעדר עבר פלילי, לקח אחריות מלאה על מעשיו והביע חרטה. שירות המבחן המליץ לנקוט בגישה עונשית חינוכית ושיקומית, הכוללת של"צ.

בית-משפט קמא קבע מתחם ענישה שנע בין 6 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, והטיל עונש מאסר של 6 חודשי מאסר בפועל לצד פיצוי בסך 10,000 ₪.

ערעור על חומרת העונש התקבל ונקבע, כי המערער יישא את עונשו בדרך של עבודות שירות. אלא, שהנסיבות שונות מעניינו של הנאשם שבפניו: המערער היה לבדו ולא פעל על רקע הפרות סדר, ובניגוד לנאשם לקח אחריות מלאה והביע צער וחרטה, נעדר קווי אישיות עברייניים או אלימים, ומבטא שאיפות לנהל אורח חיים חיובי. עוד צוין, כי מדובר באירוע בודד של יידוי אבן, כאשר גרסת המערער באשר למניע להשלכת האבן לא נשללה על-ידי המדינה.

ת"פ (מחוזי י-ם) 34462-06-17 **מדינת ישראל נגד אמיר מחמוד** [23.4.18]: הנאשם הורשע על-פי הודאתו בעבירה של יידוי אבן לעבר כלי תחבורה לפי סעיף 332א(א) לחוק העונשין.

טיולית בעלת סימני זיהוי משטרתיים, בה היו הנהג וחמישה שוטרים, נסעה בעיסווייה. במהלך נסיעתה בשכונה, חלפה הטיולית על פני הנאשם שהחל לצעוד במהירות בעקבותיה יחד עם אחרים, מתוך מגמה לפגוע בטיולית. כשהטיולית האטה בעקבות תוואי הכביש והתנועה, יידה הנאשם אבן גדולה לעברה, כשלצדו צעירים נוספים שאף הם יידו אבנים.

נקבע מתחם ענישה שנע בין 10 ל- 28 חודשים. שירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית. על הנאשם, שלחובתו הרשעה בהתפרעות ובניסיון לתקיפת שוטר וניסיון הצתה ובגינה נדון ל- 20 חודשי מאסר

בפועל, הוטל עונש של 20 חודשי מאסר בפועל, והופעל מאסר מותנה בחופף ובמצטבר, כך בסך הכל הוטל עליו עונש של 25 חודשי מאסר בפועל וקנס של 5000 ₪.

ת"פ 10407-09-16 (מחוזי י-ם) **מדינת ישראל נגד רבאיעה** [26.4.17]: הנאשם הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירה של יידוי חפץ לעבר כלי תחבורה לפי סעיף 332א(א) לחוק העונשין בכך שיידה חפץ ממרחק קצר לעבר ג'יפ מג"ב שהיה בסיוור בשכונת א-טור. לכלי הרכב לא נגרם כל נזק.

נקבע מתחם ענישה שנע בין 7 - 15 חודשי מאסר בפועל.

תסקיר שהוגש העלה, כי הנאשם לא נטל אחריות מלאה על מעשיו והומלץ על עונש הרתעתי של מאסר בפועל לתקופה קצרה. על הנאשם, נעדר עבר פלילי שהיה כבן 18 בעת ביצוע העבירה, הוטל עונש של 8 חודשי מאסר בפועל.

12. עיון בפסיקה מעלה, אם כן, כי מדיניות הענישה מחייבת השתת עונשי מאסר בפועל של ממש, ורק במקרים שבהם הוכח פוטנציאל שיקומי של נאשמים שלקחו אחריות על מעשיהם הוטלה ענישה של מאסר לנשיאה בדרך של עבודות שירות. פסקי-הדין שפורטו משקפים קשת מקרים רלבנטיים, כאשר לאחר ביצוע אבחנות מתבקשות, אני קובעת מתחם עונש הולם אשר נע בין 6 - 24 חודשי מאסר לנשיאה בפועל (ולא בדרך של נשיאה בעבודות שירות, כאמירה נורמטיבית - ראו והשוו: רע"פ 1031/19 **עלי שלבי נ' מדינת ישראל** [28.2.19]) לצד קנס.

13. בעניינו של הנאשם לא נטען ולא הוצג כל שיקול אשר מצדיק חריגה מהמתחם מטעמי שיקום, ובהקשר זה יצוין כי שירות המבחן כלל לא התבקש להגיש תסקיר בעניינו. על כן, עונשו ייגזר בתוך המתחם ויש להתחשב בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, כמפורט בסעיף 40'א לחוק העונשין.

14. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, הנאשם שמר על זכות השתיקה בחקירה, כפר במיוחס לו בבית-המשפט, ניהל הוכחות והורשע במיוחס לו בכתב האישום. כידוע, אין בעצם ניהול המשפט כדי להוות שיקול להחמיר בעונשו של הנאשם, אך בעניינו ניתן לקבוע כי באופן מובהק, אין כל קבלת אחריות עד לעת הנוכחית.

הסניגור טען לזכותו של הנאשם, כי הוא שירת שירות צבאי מלא כלוחם בחטיבת כפיר, ושוחרר במרץ 2014. העבירה דן התרחשה באוקטובר 2015, כשנה וחצי לאחר ששוחרר מהצבא.

מדובר באירוע שהתרחש לפני שלוש שנים ומחצה, כאשר כתב האישום הוגש כעשרה חודשים לאחר מכן. את חלוף הזמן יש לזקוף באופן חלקי לחובתו של הנאשם, אשר, למשל, לא התייצב לשיבה שהיתה קבועה בטרם הפגרה לשמיעת סיכומים (ביוני 2018).

15. הנתון האובייקטיבי העומד לזכותו של הנאשם הוא העובדה כי אין לו עבר פלילי. לא הוגש תסקיר בעניינו, ולטענתו הוא נישא מאז האירוע, הוא אב לשני פעוטות ועובד באופן קבוע (לא הוגשו תלושי שכר).

לא די בנתונים אלו כדי לעמוד על הסיכון להישנות מקרים דומים ולקבוע כי המדובר באדם נטול דפוסים עברייניים. לאור מכלול הנתונים והצורך בהרתעת הרבים, גם אם ברי כי שליחתו של הנאשם אל מאחורי סורג ובריאח תשפיע באופן ממשי על משפחתו, יש להעמיד את עונשו מעל לרף התחתון של המתחם שנקבע.

16. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים אני גוזרת את דינו של הנאשם כדלקמן:

10 חודשי מאסר בפועל.

12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות לפי סעיף 332א לחוק העונשין.

קנס בסך 7500 ₪ או 75 ימי מאסר תמורתו לתשלום עד ליום 1.10.19.

הנאשם יתייצב לשאת את מאסרו בבית סוהר הדרים, ביום 8.9.19 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות וגזר-דין זה.

על ב"כ הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיזן מוקדם, עם ענף אבחון ומיזן של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

לצורך הבטחת התייצבותו של הנאשם למאסר, יפקיד הוא עד מחר, 18.7.19 שעה 12:00, ערובה במזומן בסך של 10000 ₪ ותיחתם ערבות צד ג' על סך 15000 ₪ עד לאותו מועד. בנוסף, יפקיד דרכון ויוצא כנגדו צו איסור יציאה מהארץ.

בהעדר ערובות כאמור, יתחיל הנאשם בנשיאת מאסרו באופן מידי.

הודעה זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ד תמוז תשע"ט, 17 יולי 2019, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.

עמוד 7

